האוניברסיטה העברית בירושלים בית הספר להנדסה ולמדעי המחשב ע"ש רחל וסלים בנין

(חלק ב') $\mathbf{C}$ סדנת תכנות $\mathbf{C}$ ו- $\mathbf{C}$ - תרגיל מסכם בשפת

מועד הגשה (חלק ב׳): יום א' 18 לפברואר ב-23:59

נושאי התרגיל: #מצביעים #מצביעים_לפונקציות #תכנות_גנרי #ניהול_זיכרון

חלק ב - תכנות גנרי

בחלק זה של התרגיל נהפוך את הקוד שכתבנו בחלק א' לקוד גנרי. מומלץ להשתמש בקוד שכתבתםם לחלק א׳ ולעדכן אותו בהתאם לשינויים ולתוספות.

מי שלא בטוח מה זה קוד גנרי ואיך מממשים קוד כזה - נמליץ לו שיחזור על השיעורים והתרגולים לפני שהוא צולל לעומק התרגיל.

בחלק זה של התרגיל נעדכן את הספרייה markov_chain כך שנוכל ליצור שרשראות של טיפוסים שונים (ולא רק tweets / שרשראות של מחרוזות). כדי שנוכל לבחון את הספרייה הגנרית, תכתבו שני קבצים שהולכים להשתמש בספרייה.

הקבצים הינם: tweet generator (בדומה למה שכתבתם בחלק א') ו-snakes and ladders (קובץ חדש).

שני הקבצים tweet_generator.c ו-snakes_and_ladders.c יכילו פונקציית main ונריץ כל פעם רק אחת מהן.

כדי לוודא שהספרייה markov_chain ממומשת באופן גנרי לחלוטין, הטסטים האוטומטיים של בית הספר ירוצו גם על סטרקטים (סטרקט ברבים) שאתם לא מכירים.

1 קבצים

כמו בחלק א׳, סיפקנו עבורכם קבצי קוד וקובץ קלט:

- .tweets generator קובץ הקלט של התכנית justdoit tweets.txt
  - המכיל את השלד של הסטראקטים המעודכנים. markov chain.h
    - רשימה מקושרת לשימושכם. linked List.c linked List.h
- snakes and ladders.c קובץ (ממומש חלקית) המשתמש בספריית מרקוב שכתבתם.

אתם צריכים להגיש:

- מעודכן עם הסטראקטים אשר תכתבו. markov chain.h
- .markov_chain.h מימוש של הפונקציות אשר נמצאות ב- markov_chain.c
- שבנה הנתונים החדש. tweets generator.c דומה לקובץ אשר הוגש בחלק א׳, אך עם שינויים מותאמים למבנה הנתונים החדש.
  - הקובץ משתמש בספריית מרקוב שכתבתם, תצטרכו לממש אותו בהתאם snakes_and_ladders.c להוראות שיפורטו בהמשך.
  - שם פקודות מתאימות קימפול והרצה של שתי תכניות שונות, אחת שמריצה את makefile שניהם רצות בעזרת ספריית מרקוב (פירוט בהמשך). tweets generator

2 מבני נתונים

יmarkov_chain.c-ו markov_chain.h הבאים בקבצים structs- הבאים לשנות את ה-structs

MarkovNode

• המצביע למילה יהפוך להיות מצביע לדאטה גנרי.

NextNodeCounter

. •

MarkovChain

יש להוסיף מצביעים לפונקציות גנריות(לא לממש אותם):

- erint func מצביע לפונקציה המקבלת מצביע מטיפוס גנרי, לא מחזירה כלום, ומדפיסה את הדאטה.
  - comp func מצביע לפונקציה המקבלת שני מצביעים לדאטה גנרי מאותו טיפוס, ומחזירה:
    - ערך חיובי אם הראשון יותר גדול מהשני;
      - ערך שלילי אם השני יותר גדול; -
        - שם שניהם שווים.
- של free_data מצביע לפונקציה המקבלת מצביע מטיפוס גנרי, לא מחזירה כלום, ומשחררת את הזיכרון של המשתנה אותו קיבלה.
  - copy_func מצביע לפונקציה המקבלת מצביע מטיפוס גנרי, ומחזירה העתק שלו המוקצה דינמית אם NULL ושמי שקרה לפונקציה ידפיס את הודעתה השגיאה.
    - שם הדאטה הוא true מצביע לפונקציה שמקבלת מצביע מטיפוס גנרי ומחזירה ערך בוליאני is_last האחרון בשרשרת מרקוב, ו-false אחרת.

<u>הנחיות</u>:

: מומלץ להשתמש ב-typedef כדי ליצור טיפוס חדש של מצביע לפונקציה, למשל typedef bool (*is even)(int);

מייצר טיפוס חדש בשם is even של מצביע לפונקציה אשר מקבלת int ומחזירה

- 2. בקובץ markov_chain.h יש את השלד של הסטראקט, אסור לשנות את השמות של המשתנים ואסור להוסיף עוד משתנים ל- Markov_Chain(כדי שנוכל להריץ טסטים).
- 3. בקבצים של ספריית מרקוב לא מממשים את הפונקציות הנ"ל, אלא רק <u>מוסיפים מצביעים לפונקציות אלה.</u> אלל אובייקט מסוג Markov Chain יהיו פונקציות שמתאימות ספציפית לסוג המידע.
- 4. צריך להתאים את הקוד ב-markov_chain.c להשתמש במצביעים של הפונקציות לעיל במקום להשתמש בפונקציות של מחרוזות (למשל להשתמש ב-comp_func במקום ב-.(strcmp

tweets generator על ידי markov chain שימוש בספריית 3

• הקלט והפלט זהים לקלט ופלט מחלק א' של התרגיל.

- שלב הלמידה ושלב יצירת הציוצים זהים <u>מבחינה לוגית</u> לשלבים אלו בחלק א', כלומר הלוגיקה נשארת זהה
   אך הקוד צריך להתאים לעדכונים בספריית markov_chain.
  - סדי להתאים את הקוד ב- tweets_generator.c כך שיעבוד עם מבנה נתונים מעודכן, צריך לחשוב אילו
     פונקציות לספק ל-Markov_Chain בקובץ tweets_generator.c כדי שזה יעבוד על מחרוזות (טיפ: חלק מהפונקציות קיימות ב- <string.h>).
    - מומלץ להשתמש בקובץ justdoit tweets.txt כדי להריץ את התוכנית לוודא נכונות.

snakes_and_ladders על ידי markov_chain שימוש בספריית 4

כדי לבדוק גנריות, נרצה לבדוק את ספריית מרקוב על טיפוס נוסף, אנו נשתמש במשחק <u>סולמות ונחשים</u> לבדיקת ה-MakrovChain.

הנחיות והנחות:

- הלוח בגודל 100 (10*10), מתחיל מתא מספר 1, ומסתיים בתא מספר 100.
  - לצורך פשטות, נניח שמשחקים את המשחק עם שחקן יחיד.
  - אנו נתייחס לכל משחק של שחקן יחיד כ"מסלול" (כמו "משפט" בחלק א'). כל מסלול יכלול רצף חוקי של תאים.
  - התוכנית תייצר מסלולים אפשריים של שחקן במשחק, מהתא
     הראשון בלוח (תא 1) לתא האחרון (100).
    - ניתן להניח שאף תא לא מכיל נחש וסולם בו זמנית.

מסופק עבורכם קובץ snakes_and_ladders.c מסופק עבורכם קובץ הבא המייצג תא במשחק:

def struct Cell {

number; // cell number (1-100)

ladder_to; // ladder_to represents the jump of the ladder in case there is one from this cell snake_to; // snake_to represents the jump of the snake in case there is one from this cell oth ladder_to and snake_to should be -1 if the cell doesn't have them

: התכנית

• קלט:

ערך **– seed** מספר שיינתן לפונקציית ה-srand) פעם אחת בתחילת ריצת התוכנית. ניתן להניח כי הוא מספר שלם אי שלילי (unsigned int).

כמות המסלולים שנרצה לייצר – ניתן להניח כי הפרמטר הוא מספר שלם וגדול ממש מ-0 (int).

בניגוד למייצר הציוצים, התוכנית לא מקבלת נתיב לקובץ קלט אלא מקבלת רק seed ומספר מסלולים, למשל הפקודה:

snakes_and_ladders 3 2

תריץ את התוכנית עם הערך 3 ל-seed ותדפיס שני מסלולים אפשריים של משחק.

שלב הלמידה

- השלב כולו מומש עבורכם. ודאו שאתם מבינים אותו וקוראים לפונקציות עם פרמטרים נכונים.
- ∘ מימשנו עבורכם בקובץ snakes_and_ladders.c את הפונקציות fill_database ו-fill_database. יש לעיין

בקוד ולהבין אותו.

- o בי לייצר את הלוח. השימוש בה transitions משתמשת במערך הדו-מימדי create_board כדי לייצר את הלוח. השימוש בה מחליף את הקריאה מקובץ שקיימת במחולל הציוצים.
  - מימשנו עבורכם את fill database כך שהמעבר בין שני תאים מוגדר עם הלוגיקה הבאה:
    - .ladder_to- אם נמצאים בתא המכיל סולם אז תמיד "עולים" בסולם לתא שנמצא
  - snake_to-אם נמצאים בתא המכיל נחש אז תמיד "יורדים" לתא בקצה הנחש שנמצא ב-snake ב-
- אחרת, נרצה לדמות זריקת קובייה, לכן מכל תא יש אפשרות לקפוץ לאחד מששת התאים העוקבים באותה הסתברות. למשל: אם נמצאים כרגע בריבוע 50, ניתן לקפוץ לאחד התאים מ-51 עד 56 באותה הסתברות(בדומה להטלת קוביה).
  - יצירת מסלול
- בחירת התא הראשון במסלול: התא הראשון במסלול תמיד יהיה התא הראשון בלוח (ואין צורך לבחור את אחד מהתאים רנדומלית).
  - בחירת התא הבא: כמו בחלק א', נשתמש ב-database שיצרנו, ונבחר תא באופן רנדומלי מהתאים העוקבים

של התא האחרון שבחרנו, כך שהסיכוי של כל תא עוקב להיבחר פרופורציונלי לתדירות שבה הוא מופיע.

- מסלול מסתיים כשמגיעים לתא מספר 100 או לאחר ששיחקנו 60 סיבובים. כלומר:
  - ."תא 100 הוא "סוף משפט".
  - ו-60 הוא max_length (מספר המילים המקסימלי בכל ציוץ). ■
- פלט התוכנית תדפיס את המסלולים בפורמט הבא (הצבעים לא מודפסים, זה לנוחות קריאה):

```
Random Walk 1: [1] -> [5] -> [9] -> [11] -> [17] -> [23]-ladder to 76 -> [76] -> [77] -> [82] -> [84] -> [86] -> [92] -> [95]-snake to 67 -> [67] -> [68] -> [72] -> [75] -> [77] -> [81]-snake to 43 -> [43] -> [44] -> [47] -> [49] -> [52] -> [54] -> [59] -> [62] -> [66]-ladder to 89 -> [89] -> [95]-snake to 67 -> [67] -> [69]-snake to 32 -> [32] -> [33]-ladder to 70 -> [70] -> [75] -> [79]-ladder to 99 -> [99] -> [100]

Random Walk 2: [1] -> [3] -> [6] -> [10] -> [15]-ladder to 47 -> [47] -> [52] -> [55] -> [59] -> [65] -> [67] -> [68] -> [71] -> [73] -> [76] -> [77] -> [78] -> [84] -> [85]-snake to 17 -> [17] -> [22] -> [27] -> [31] -> [36] -> [42] -> [45] -> [46] -> [48] -> [51] -> [55] -> [56] -> [61]-snake to 14 -> [14] -> [20]- ladder to 39 -> [39] -> [43] -> [45] -> [48] -> [54] -> [56] -> [57]-ladder to 83 -> [83] -> [85]-snake to 17 -> [17] -> [18] -> [22] -> [24] -> [26] -> [29] -> [31] -> [36] -> [43] -> [44] -> [48] -> [51] -> [57]- ladder to 83 -> [83] -> [88] -> [94] ->
```

אם כמות הפרמטרים שהתקבלו אינה תואמת את הדרישות יש להדפיס הודעה ל - stdout
 ולצאת בקצרה את הפרמטרים הנדרשים ומתחילה ב"Usage:" - ולצאת מהתוכנית עם EXIT FAILURE.

פירוט פורמט ההדפסה:

- 1. כל מסלול צריך להסתיים בירידת שורה.
- 2. כל מסלול מתחיל בטקסט "Random Walk", אחריו מספר המסלול (מ-1 ועד <mark>כמות המסלולים</mark>) ונקודתיים
  - Random Walk i:
  - .3 כל תא שעוברים בו ייכתב בתוך סוגריים מרובעים.
    - :4 מעברים
  - .a כל מעבר בין תאים ייכתב עם חץ בין התאים (ורווח יחיד בין שני צידי החץ).
    - : כאשר יש סולם בין תא x לתא y נדפיס. .b [x]-ladder to y-> [y]
    - : כאשר יש נחש בין תא x לתא y נדפיס .c (x]-snake to y-> [y]
    - אם הגענו לריבוע ה-100 (ניצחון) המסלול מסתיים ב- [100].
  - 6. אם הסתיימו 60 שלבים ולא הגענו ל-100 (כישלון) משאירים את החץ אחרי הריבוע האחרון.

snakes and ladders.c:קובץ

- עליכם לכתוב פונקציית main שמקבלת את הארגומנטים מה-CLI ומשתמשת בפונקציות הממומשות כדי ליצור ולמלא את ה-Markov Chain ואז ליצור ולהדפיס מסלולים אפשריים לפלט.
- שימו לב, עליכם לכתוב ולספק ל-Markov_Chain מצביעים לפונקציות המתאימות לטיפוס Cell החדש, ממשו אותן בהתאם לצורך ובהתאם להוראות.

5 התאמות נוספות

- על מנת שהטסטים יעבדו וירוצו בצורה טובה על שתי התכניות, כל פונקציה שאתם ממשים בtweets generator.c
- ו- snakes_and_ladders.c צריכה להיות סטטית. (יש להוסיף את המילה static לפני השם של הפונקציה)
  - החתימות של הפונקציות אשר מקבלות char* בקובץ markov_chain.h צריכות להשתנות בהתאם לשינויים שגוררים המעבר לתכנות קוד גנרי, חישבו כיצד.
  - add node to counter list בקובץ markov chain.h החתימה של הפונקציה

Bool add_node_to_counter_list (MarkovNode *first_node, MarkovNode *second_node, Markov Chain *markov chain)

makefile קובץ

הסבר כללי:

בחלק זה של התרגיל נתרגל שימוש בסיסי ב- . Make

Make היא תוכנה לניהול אוטומטי של קומפילציית קוד, והיא חלק מפרויקט התוכנה החופשית GNU. כדי להשתמש ב-Make ניצור קובץ טקסט בשם makefile בו יכתבו ההוראות לקומפילציה, כאשר הפורמט הבסיסי להוראה הינו:

target_name: dependencies commands

כאשר name_target הוא שם כלשהו (לבחירתכם), במקום dependencies נשים את קובץ הקוד שנרצה לקמפל, או שם של target נוסף שעבורו גם מוגדרות הוראות קומפילציה, ואת commands נחליף בפקודת הקומפילציה (אותה פקודה שהיינו כותבים בטרמינל).

make לאחר שהגדרנו את הוראות הקומפילציה עבור target_name, נוכל להריץ בטרמינל את הפקודה commands , ו-make יריץ את target_name

בתרגיל זה:

בתרגיל זה עליכם להגיש makefile שיכיל שני target שונים, אחד לציוצים ואחד לסולמות ונחשים:

- 1. כאשר נריץ את הפקודה make tweets בטרמינל (בתיקיה עם קבצי הקוד), יווצר קובץ מקומפל אותו נוכל להריץ, למשל כך: "tweets_generator 123 2 "justdoit_tweets.txt".
  - 2. /snakes_and_ladders 3 תייצר קובץ מקומפל שניתן להריץ2 make snake.

מומלץ ליצור את הקובץ make עם ה-targets הנ"ל בתחילת העבודה על התרגיל, כך תוכלו להשתמש בפקודות הנ"ל בשביל לקמפל בקלות את הקבצים השונים בהתאם לתוכנית אותה אתם מעוניינים להריץ.

presubmit-ו בית-ספר ספרון בית-ספר

את בדיקת ה-presubmit תוכלו להריץ באמצעות הפקודה הבאה ב-CLI

~labcc/presubmit/ex3b/run

:CLI-תוכלו להריץ את פתרון בי"ס במחשבי האוניברסיטה, או בגישה מרחוק בעזרת הפקודה הבאה ב labcc/school_solution/ex3b/schoolSolution carguments>~

שימו לב! בגלל שבחלק הזה יש שתי תוכניות צריך להגדיר ל-school_solution איזו מהן להריץ, כך ש- <prog> יכיל tweets אם נרצה להריץ את tweets_generator או יכיל את snakes אם נרצה להריץ את הסולמות והנחשים. את שאר הארגומנטים מוסיפים אחרי כרגיל. למשל:

~labcc/school solution/ex3b/schoolSolution snake 3 2

הערה: הרנדומליות שונה ממחשב למחשב אפילו אם מקבעים את ה-seed עם srand. כדי להשוות עם פתרון בית הספר צריך להריץ על מחשבי האוניברסיטה כדי לקבל רנדומליות זהה.

8 דגשים והנחיות לתרגיל

- בסיום הריצה עליכם לשחרר את כלל המשאבים בהם השתמשתם, התוכנית שלכם תיבדק ע"י valgrind ויורדו נקודות במקרה של דליפות זיכרון.
- במקרה של שגיאת הקצאת זיכרון שנגרמה עקב ,()/realloc()/calloc(), שניאה להדפיס הודעת שגיאה "stdout.) מתאימה ל-stdout המתחילה ב-, "Allocation failure:" לשחרר את כל הזיכרון שהוקצה עד כה בתכנית, ולצאת exit(). כרגיל, אין להשתמש ב-.
- אם אפשרי, תעדיפו תמיד לעבוד עם int/long מאשר float/double. ניתן לפתור את התרגיל כולו בעזרת שימוש במספרים שלמים בלבד.
- שין להשתמש ב-vla, כלומר מערך השמור במחסנית שגודלו נקבע ע״י משתנה. שימוש שכזה יגרור הורדת ציון.
  - tweets_generator.c לא צריך להוסיף את התחילית static לחתימת הפונקציות snakes_and_ladders.c . •
  - על מנת שנוכל להריץ טסטים על הספרייה שלכם יש להקצות את מרקוב צ'יין באופן דינמי בהיפ, ולשחרר free_database. בהתאם בפונקצייה
  - האחריות להדפסה של שגיאת הקצאת זיכרון בזמן שימוש בפונקצית ההעתקה copy_ היא על מי שמשתמש בפונקציה.
    - make snake שבור קובץ הסולמות והנחשים היא make שבור קובץ. הפקודה החוקית בקובץ

9 נהלי הגשה

- תרגיל זה הינו התרגיל המסכם של שפת C. יש לתרגיל שני חלקים, החלק הראשון מהווה הכנה לחלק השני. קובץ זה מהווה הוראות לחלק השני של התרגיל. אנו ממליצים שלא להתחיל לממש את החלק השני לפני שאתם עוברים את ה-presubmit של החלק הראשון.
- קראו בקפידה את הוראות חלק זה של התרגיל. זהו תרגיל מורכב ולכן אנו ממליצים להתחיל לעבוד עליו
   כמה שיותר מוקדם. זכרו כי התרגיל מוגש ביחידים, ואנו רואים העתקות בחומרה רבה!
  - יש להגיש את התרגיל באמצעות ה-git האוניברסיטאי ע"פ הנהלים במודל.
    - כחלק מהבדיקה תבדקו על סגנון כתיבה.
- מכיוון שהתרגיל נבדק על מחשבי האוניברסיטה, עליכם לבדוק כי הפתרון שלכם רץ ועובד גם במחשבים אלו.
  - יגרור ציון 0 בתרגיל. presubmit כשלון בקומפילציה או
  - נזכיר כי חלק זה של התרגיל מהווה 75% מהציון הסופי של התרגיל.
    - מועד הגשה של חלק זה: יום א' 18 לפברואר ב-23:59

בונוס 5+: הגשה עד יום א' 11 לפברואר ב-23:59

בונוס של 1+/2+1+ נקודות: הגשה יום/יומיים/שלושה ימים מראש (כרגיל)